

Perzeidi ali solze sv. Lovrenca bodo tudi letos krasili avgustovske poletne noči. Najpopularnejši meteorski roj bo višek svoje aktivnosti dosegel v noči med **soboto, 12. avgusta, in nedeljo, 13. avgusta 2017**

Žal bo letošnja opazovanja motila Luna, zato bo število opaženih meteorjev vsaj polovico manjše od teoretično napovedanih 100 meteorjev na uro (v optimalnih pogojih). Luni navkljub bo vredno poiskati dovolj temno nebo in se posvetiti nočnemu opazovanju!

Levo: Perzeidi leta 2016, slika objavljena kot [Astronomska slika dneva](#), na povezavi si lahko preberete pojasnilo v slovenščini (avtor Petr Horálek)

Izvor meteorskega roja Perzeidov so drobni prašni delci, ki jih za sabo na svoji orbiti pušča **peri odični komet 109P/Swift-Tuttle**

, ki se vrača v bližino Sonca vsakih 133 let (zadnjič je bilo to leta 1992). Ko Zemlja na svoji poti okrog Sonca zaide v meteoroidni potok se na nebu pokažejo utrinki - meteorji. Svoje ime dobi ta meteorski roj po ozvezdju Perzej, kjer se nahaja navidezna točka (radiant) izvora meteorjev. Višek aktivnosti dosežejo v avgustu, vendar so aktivni v daljšem obdobju, od 17. julija do 24. avgusta.

Animacija meteorskega potoka Perzeidov in orbite planetov; podatki Peter Jenniskens, vizualizacija Ian Webster (<https://www.meteorshowers.org/>)

Letošnja opazovanja bo žal motila Luna, ki je bila 7. avgusta polna in se počasi bliža zadnjemu krajcu. Nebo bo temno le na začetku noči, manj kot eno uro, saj bo za tem vzšla moteča Luna.

Kljub temu pa opazovalci ne obupajte!

Predvideno število meteorjev se v noči največje aktivnosti, od 12. na 13. avgust, giblje od **20-40**

(v prvem delu noči)

do 30-50

(v jutranjih urah)

meteorjev na uro

! Predstava bo vsekakor vredna ogleda tudi nekaj dni pred in po tem datumu, ko naj bi bilo vidnih okrog 10 meteorjev na uro (število bo od viška aktivnosti še upadlo). V nočeh med 10. in 16. avgustom se zato splača poiskati primeren prostor z dovolj nezasrtim in temnim nebom za prijetno opazovanje utrinkov.

Pojasnilo: število meteorjev na uro podajamo ponavadi v zenitni urni frekvenci (ZHR - Zenithal Hourly Rate), ki je izračunana za primer optimalnih pogojev opazovanja (temno in jasno nebo) in ko je radiant roja v zenitu.

Meteor, meteoroid ali meteorit?

Meteor (tudi utrinek) je svetla sled, ki jo na nebu pusti prašni delec, ko prileti v Zemljino atmosfero. Ta delec, ki mu pravimo **meteoroid** in sestavlja meteoroidni potok, se zaradi trenja z Zemljino atmosfero segreje in zažari. Ko je meteor zelo svetel, da prekosi najsvetlejšo zvezdo na nebu, mu pravimo **bolid**.

Tudi Perzeidi, ki so znani kot hitri meteorji, lahko za seboj pustijo sled (glej sliko na desni

), ki je lahko dlje časa vidna na nebu. Če je meteoroid večji in preživi pot skozi atmosfero ter pade na Zemljo mu pravimo

meteorit

. Večjim izbruhom meteorjev, ko jih v eni uri naštejemo tudi tisoč in še več, pa pravimo

meteorski dež

(angl.

□ *meteor storm*

).

Na sliki: Rimska cesta in eksplozija meteorja, [Astronomska slika dneva](#) (več v pojasnilih na povezavi). Avtor: André van der Hoven

Več informacij o meteorjih, rojih in opazovanjih

O ostalih meteorskih rojih, ki bodo aktivni avgusta in septembra, si lahko preberete v julijsko-avgustovski številki Slovenske astronomske revije Spika. Če se še niste ukvarjali z

opazovanjem meteorjev, lahko tehnike opazovanja spoznate na astronomskih taborih oz. si izposodite katero izmed temu namenjenih knjig, ki jih najdete v knjigarnah ali knjižnicah. Izmed slovenskih knjig naj omenimo knjigo [Mihaele Triglav, "Meteorji" \(Založništvo DMFA\)](#) .

Če želite slediti aktivnosti meteorskih rojev med letom, si lahko več preberete [na spletnih straneh Mednarodne meteorske organizacije](#) (IMO - International meteor organisation) in sledite mesečni rubriki o meteorskih rojih, ki jo za astronomsko revijo Spika urejata Jure Atanackov in Javor Kac. Preberite si lahko tudi starejši [članek o opazovanju, fotografiranju, snemanju in poslušanju Perzeidov](#) , ki ga je za Spiko napisal pred kratkim preminuli ljubiteljski astronom in član društva Javornik Niko Štritof.

[Dunja Fabjan](#)

Viri: [IMO \(International Meteor Organization\)](#) , [Spika \(julij-avgust 2017\)](#)